

IPARTANSZÉK
komplex felhívás
2018/2019 tavaszi félév
www.ipar.bme.hu

komplex / diploma

tanszéki témák 2018-2019 tavasz
2. tájékoztató 2019.01.03. 16.00 K.251

---

hortobágy csillagda

paloznak

esztramos hegy

„kisképző” bővítés

middle east design studio

aleppo / cairo / luxor

complex / diploma

departmental topics 2018-2019 spring
2nd brief - 03.01.2019. 17.00PM K.251

---

hortobágy observatory

paloznak

esztramos hill

„kisképző” extension

middle east design studio

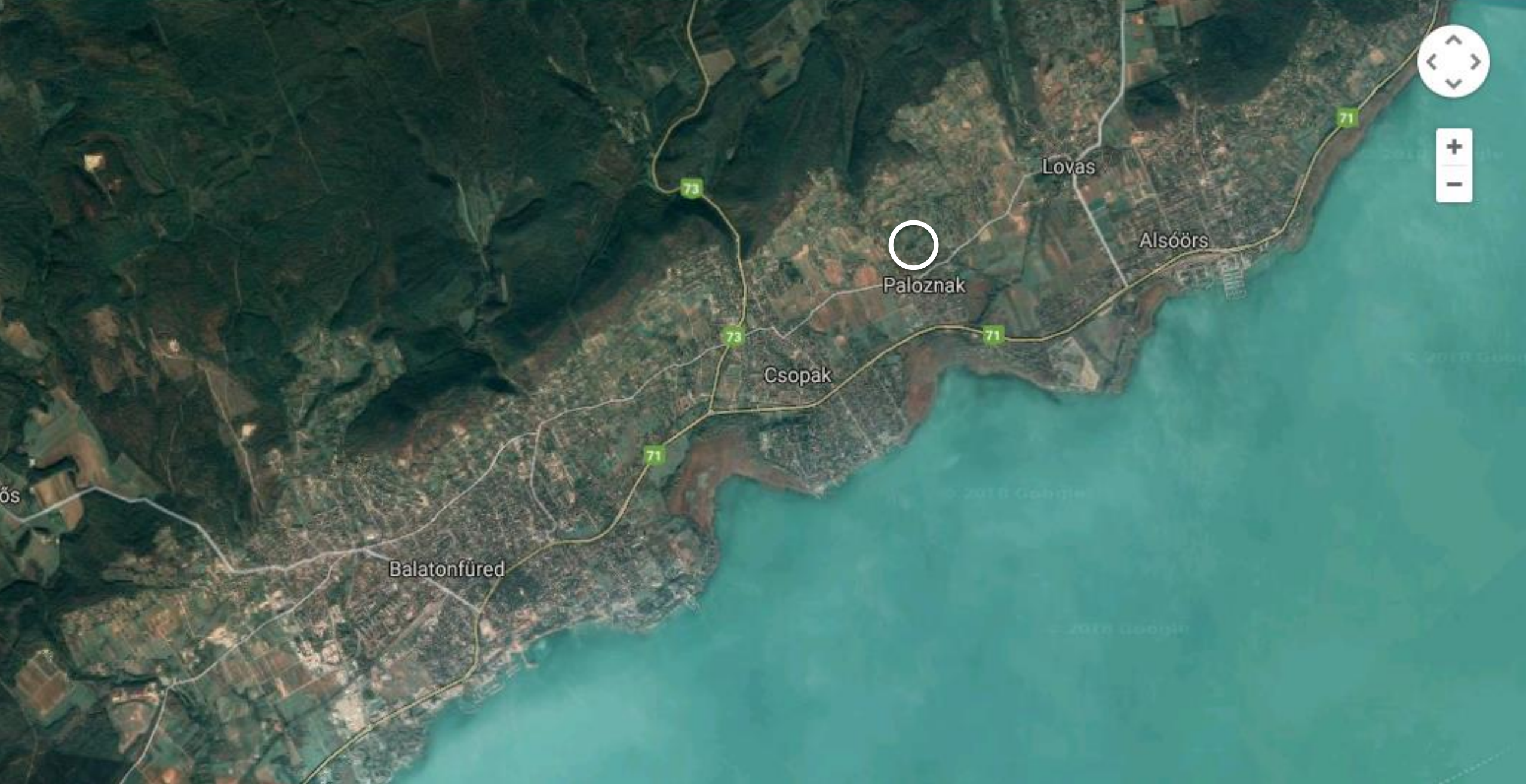
aleppo / cairo / luxor

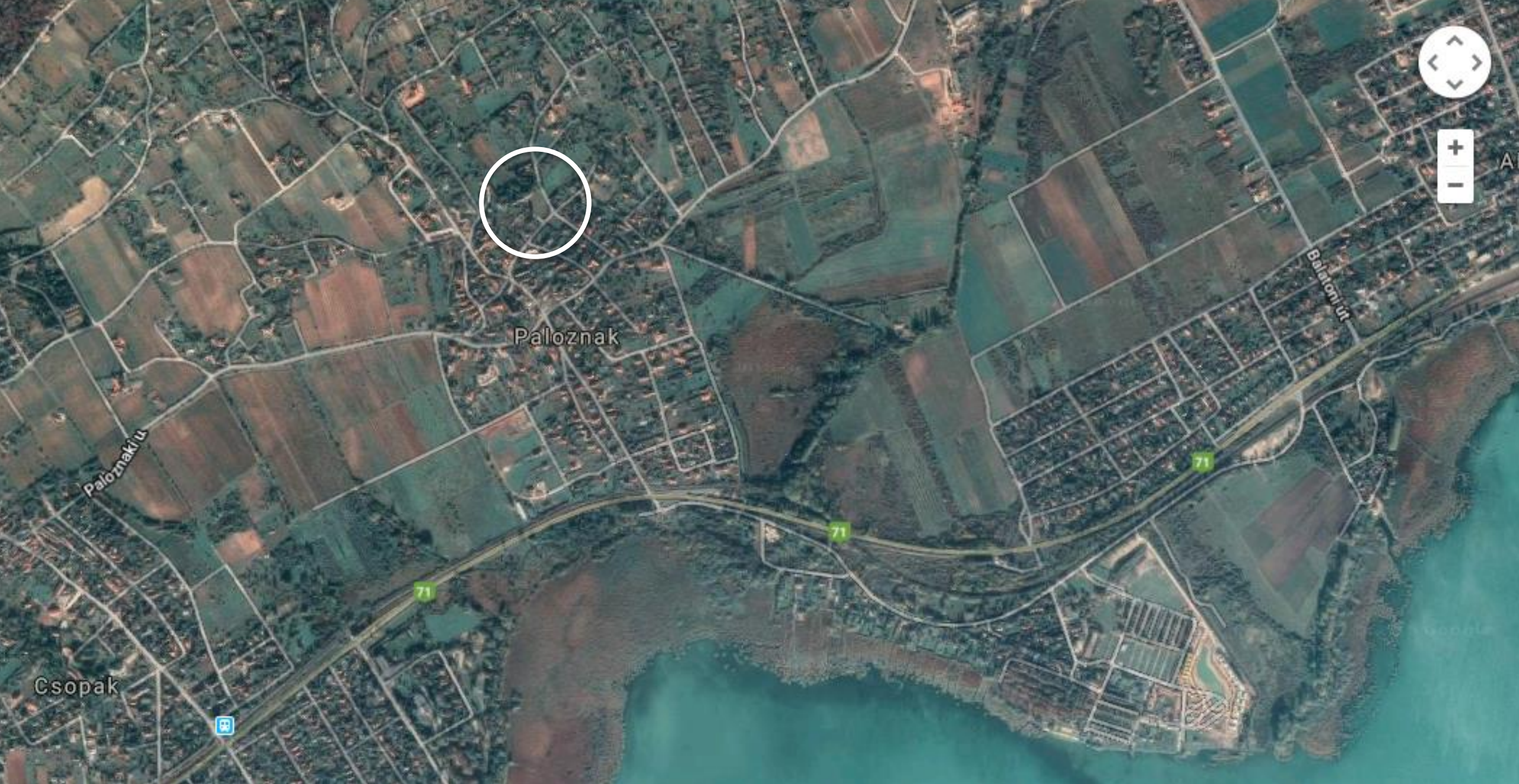
PALOZNAK

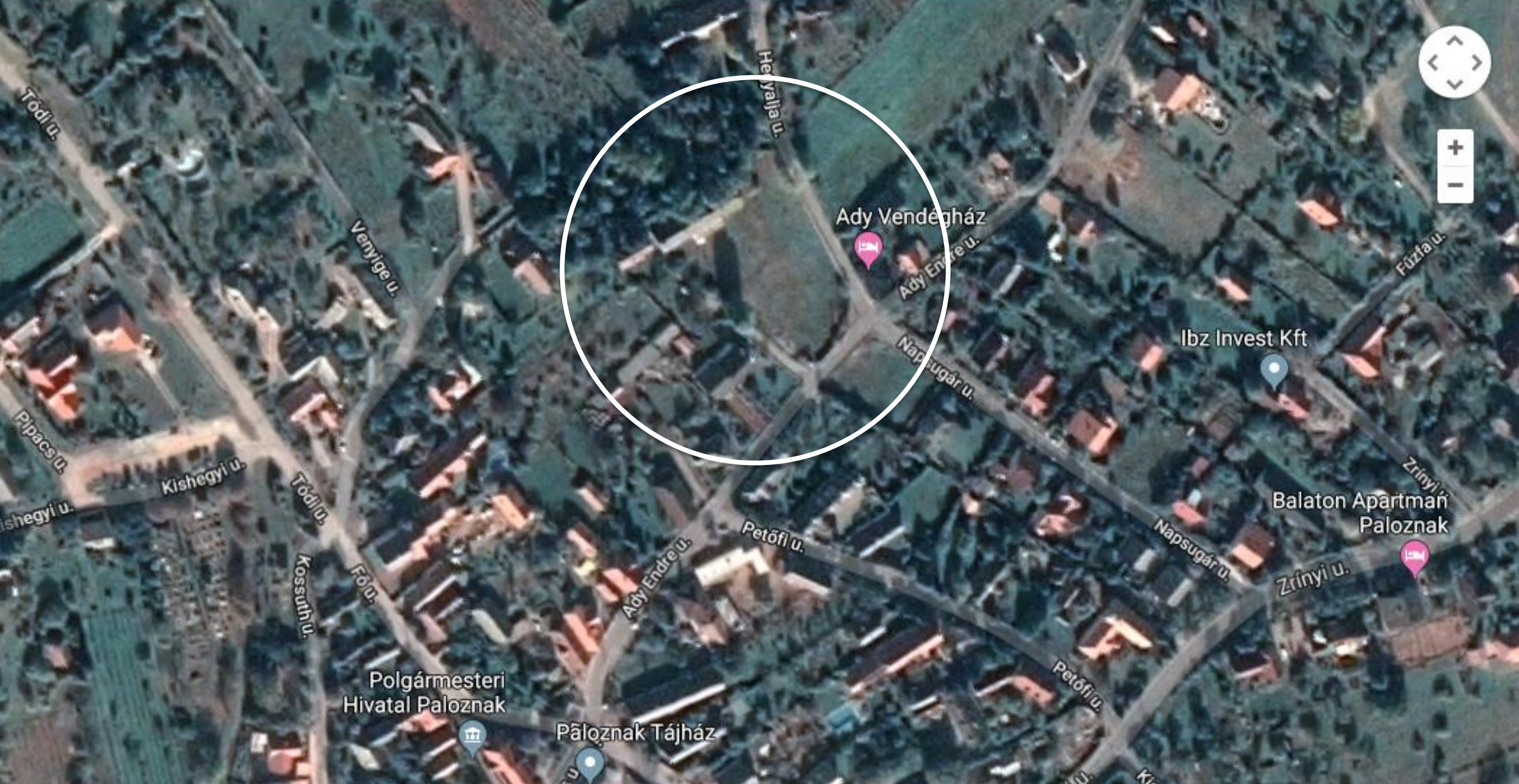
gazdasági épület funkcióváltása

A helyszín és a környezet kiváló lehetőséget nyújt a kikapcsolódásra, az aktív pihenésre, a Balaton közelsége, valamint a Balaton-felvidék rendkívüli adottságai egy hosszabb nyaralás esetén is igen változatos programokat, kínál. A tóhoz közvetlenül kapcsolódó programlehetőségeken kívül változatos gyalogos és kerékpáros túralehetőségek várják az aktív pihenésre vágyókat, a helyi gasztronómia, és az Észak-balatoni borvidék kiváló borválasztékának megismerésére is egyedülálló lehetőség nyílik.

Hiteles térképmásolat

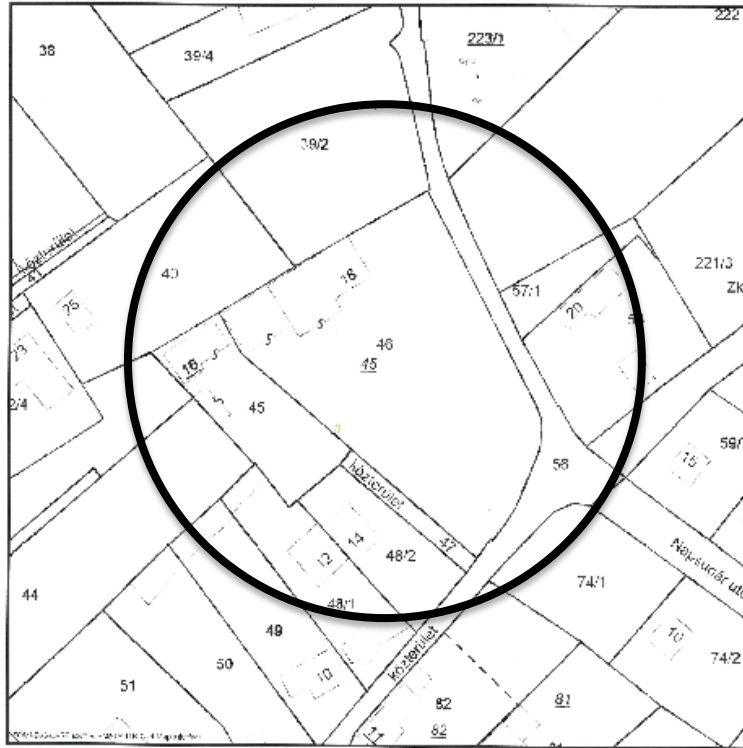
2016.09.29 08:20:37

Helyrajzi szám: PALOZNAK belterület 46

Megrendelés szám: 7/181/2016

Méretarány: 1:1000

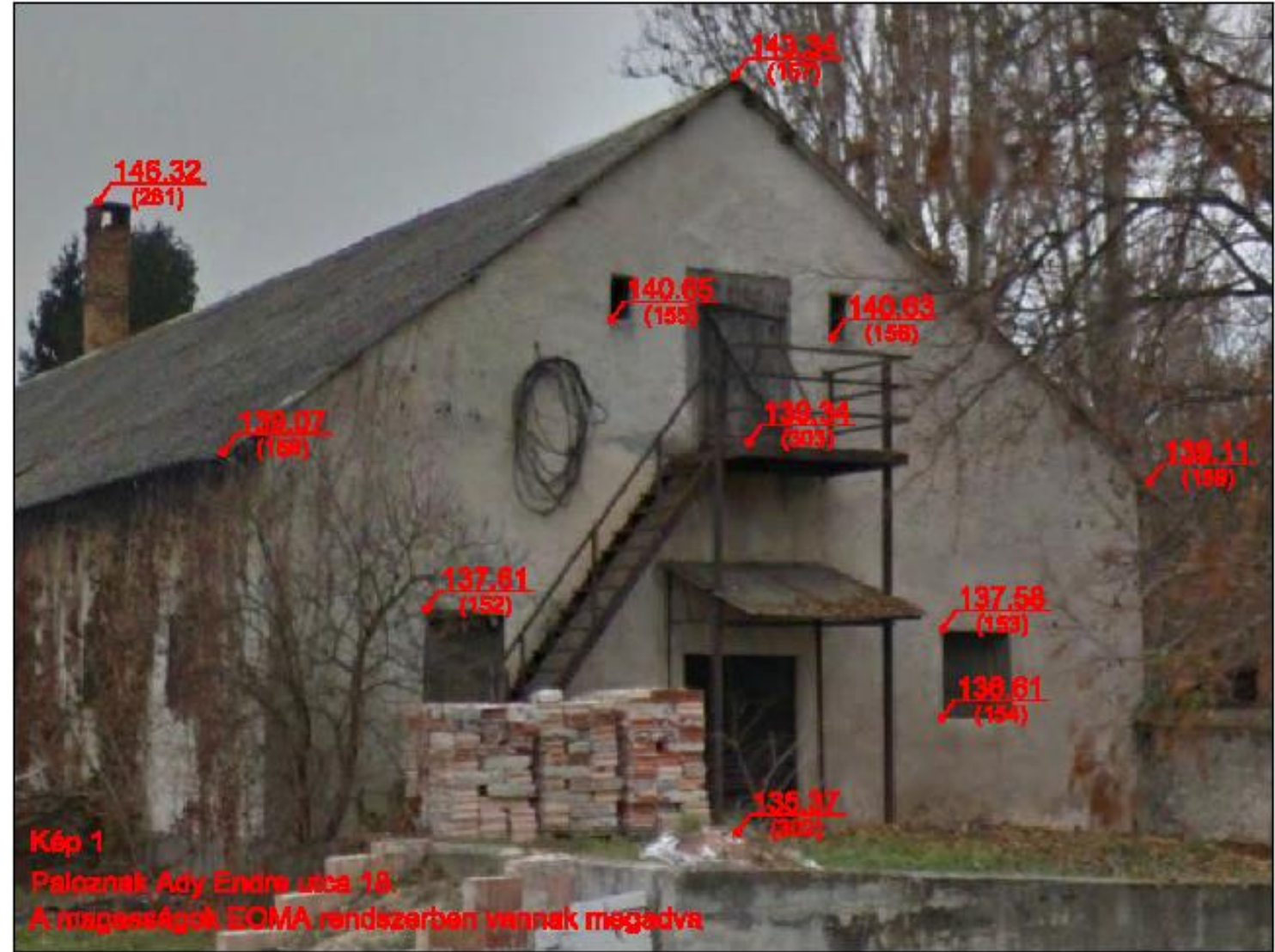
Térrejtási szám: 16700150002016

A térképmásolat a készítés napján megegyező az ingatlan-nyilvántartási térképi adatbázis tartalmával.

Budapest, 2016.09.29.

Székcs Éva

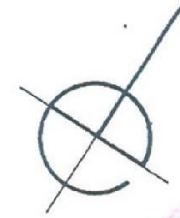

Kép 1
Paloznak Ady Endre utca 18.
A magasságok EOMA rendszerben vannak megadva

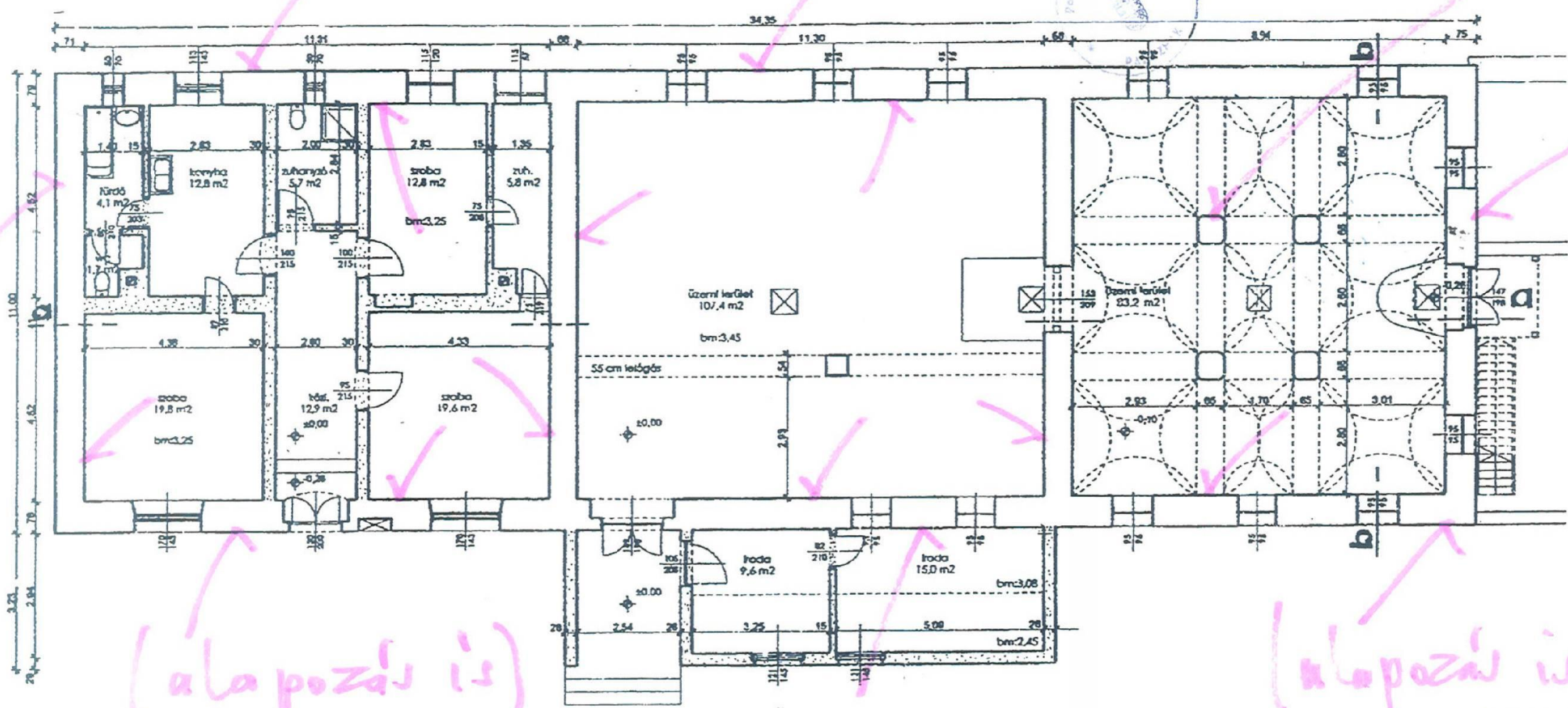

PALÓZNAK ÉPÍTÉSI TERV

HN: 100, 100, 100
A. 241 - 2000 ÉPÍTÉSI
TAROZTATHATÓ ÉPÍTÉSI DOKUMENTUMOK
PALÓZNAK ÉPÍTÉSI TERV
2000. június 4.
Borovits Zoltán
ÉPÍTÉSI TERV

(alapozási is)

(alapozási is)

(alapozási is)

„A” program - Étterem + terasz: 32-40 férőhely belső étkezőhellyel, büfé asztallal, lehetőségként a teraszon további 30-36 férőhely szabadtéri étkezőhellyel, fedett bejárat, szélfogó, 100 adagos főzőkonyha - a hozzá kapcsolódó kiszolgáló-, szociális-, és tároló terekkel, a vonatkozó előírások szerint.

„B” program - Kerékpáros centrum, kölcsönző és pihenő állomás szálláshellyel: 25-40 db felnőtt-, és 10-15 db gyermek-kerékpár kölcsönzésére, valamint a gépek alapvető gyors-javítására alkalmas helyiségcsoport, önálló vizes helyiségekkel, és csomagmegőrzővel, min. alapterületű raktárral, fedett bejárattal. Kombinálható snack bárral, juice-bárral.

„C” program - Táborok megtartására is alkalmas jogaközpont és kiszolgáló helyiségei: szobák, pilates terem, szaunák, öltözők, stb., igény szerint, továbbá étkezési lehetőség kialakítása, illetve minimálisan teaház, juice bár stb.

„D” program - Mikro-biogazdaság: az egyre népszerűbb agroturizmus/ökoturizmus igényeihez igazodva. A tervezési terület és közvetlen környezete alkalmas a biogazdálkodásra, a különleges helyi mikroklíma (a Balaton közelsége, ill. a déli tájolású/lejtésű hegyoldalak mediterrán mikroklímája közismert) tág teret engednek a természetből növényfajok kiválasztására, az itt őshonos, hagyományos gyümölcsfajtáktól kezdve a fűszernövények széles spektrumán át akár a mediterrán térségek kedvelt növényeit is figyelembe véve (pl. füge, kivi, stb.). A gazdálkodáshoz szükséges eszközök, szerszámok, gépek tárolására tároló helyiség(ek), személyzeti öltöző(k), vizesblokk(ok), a szükséges kialakítással, a vonatkozó előírásoknak megfelelően. A termény rövid idejű (szükség esetén hűtött) tárolására terménytároló kialakítása, részleges vagy teljes feldolgozás, ill. tartósítás (aszalás, napon-szárítás, gyorsfagyasztás, savanyítás, csomagolás, stb.) esetén az ehhez szükséges helyiségcsoportok, terek is betervezendők.

HORTOBÁGY

csillagda

Fotó: Milan Radisics/Wild Wonders of Europe

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

In partnership with

World Heritage
Center

Portal to the Heritage of Astronomy

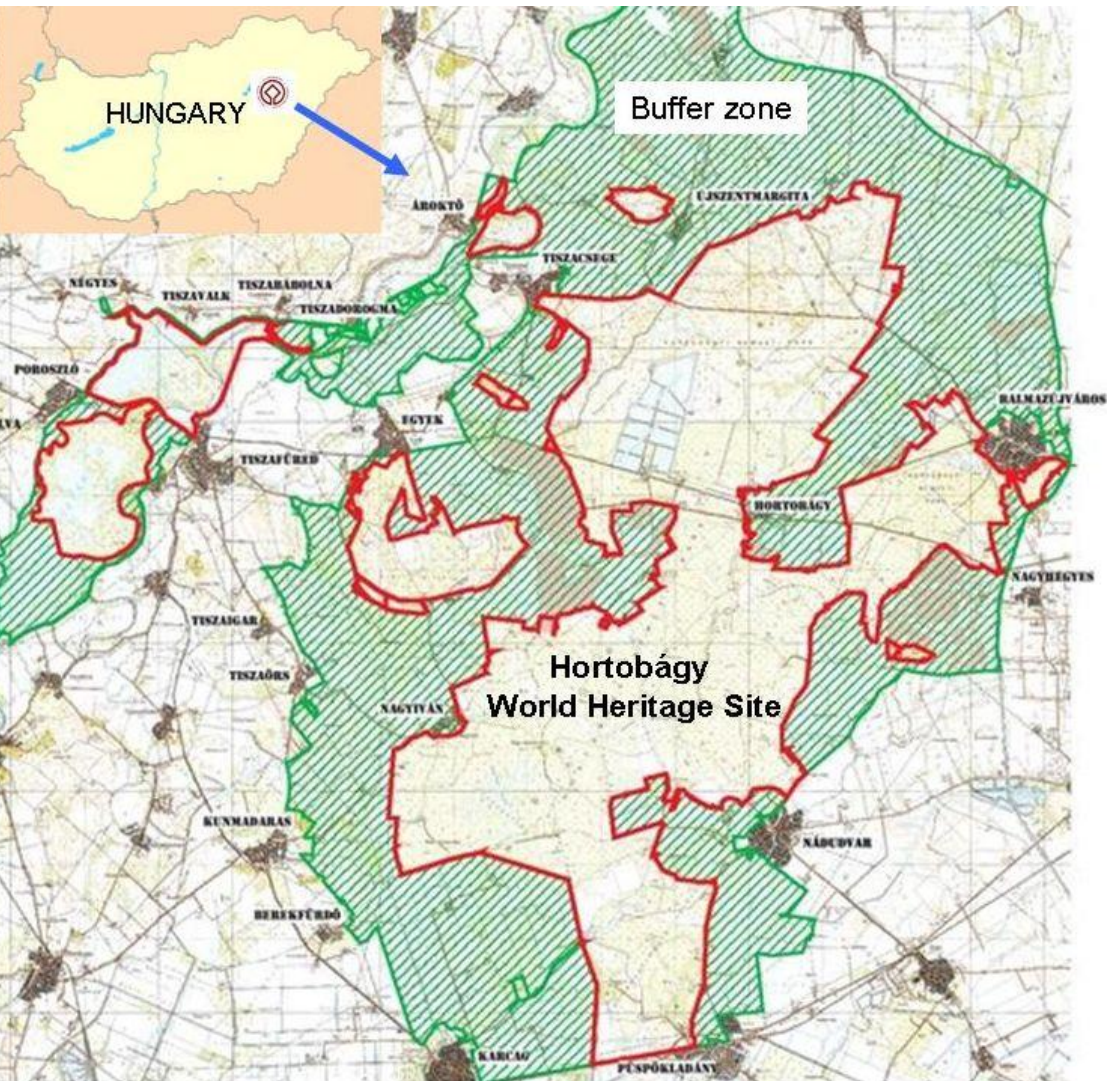

A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK MAGYARORSZÁGRÓL ELSŐKÉNT FELKERÜLT AZ UNESCO-ICOMOS-IAU ASTRONOMY AND WORLD HERITAGE LISTÁJÁRA

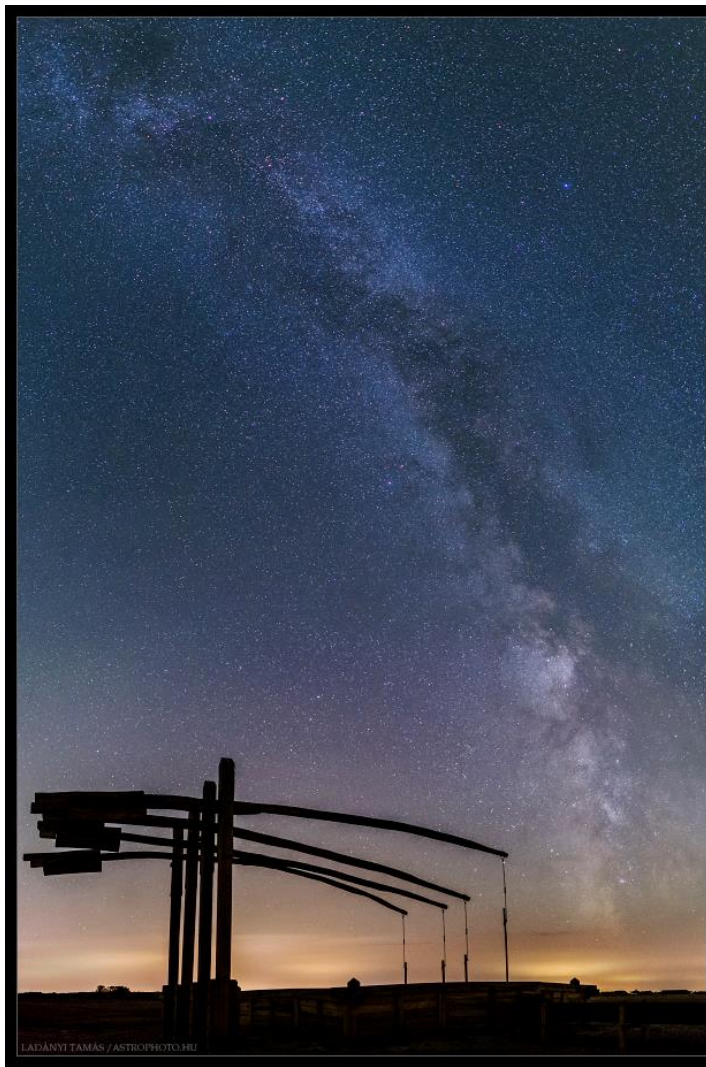
Az UNESCO 2003-ban indította el a Csillagászat és Világörökség programot (<http://whc.unesco.org/en/astronomy/>), hogy csokorba gyűjtse azokat a világörökségi helyszíneket, melyeknek csillagászati vonatkozása is van, nem csak az épített és tárgyi emlékekre fókuszálva, de a még fennmaradt, a csillagos égbolthoz fűződő hagyományt is figyelembe véve (“Indigenous uses of Astronomy”). Az elmúlt 15 évben a listára felkerültek többek között a Stonehenge, a karnak-i Ámon-Ré templom és a Gízai piramisok. A csillagászati hagyománnyal rendelkező világörökségi helyszínek listáján többnyire a régmúlt emlékei szerepelnek (pl. Teotihuacan és Chichen-Itza Mexikóban) és nagyon kevés a még élő hagyomány helyszíne (pl. aboriginal tudás helyszíne: Uluru-Kata Tjuta Nemzeti Park Ausztráliában vagy az ománi öntözési rendszer csillagászati időzítése).

A Hortobágyi Nemzeti Park Bioszféra rezervátum és Ramsari terület 1979 óta, 1999 óta Világörökségi Helyszín, 2004-ben felvették a Natura 2000 listára, 2011-ben pedig bekerült a nemzetközileg jegyzett csillagoségbolt-parkok közé. Mindez fémjelzi a terület különleges természeti adottságait, amihez különösen gazdag kulturális értékek is társulnak, hiszen a rézkor óta nyílt legelőtáj, melyhez töretlenül fennálló pásztorkultúra kötődik. Ennek része a kulturális csillagászati örökség is. Hortobágy az eurázsiai sztyeppe legnyugatibb vége, ahol az ég és a föld találkozását semmi sem zavarja meg a horizonton és mesterséges fények sem halványítják el a csillagokat. A bolygók, a Hold és a Nap, valamint a csillagok, mint tájékozódást és időmeghatározást segítő égitestek alapvető szerepet játszottak az ősi nomád népek (akikről kurgánjaik és sok gazdag leletegyüttes tanúskodik) és az évezredek óta itt legeltető pásztorok életében, ünnep- és hétköznapijaiban, mítoszaiban, a tér és időbeli tájékozódásukban és az időjósításban. Mindez – bár töredékesen-, de továbbra is élő hagyomány, a pásztortudás, a pásztortudomány szerves része. Így a több mint 5000 éve érintetlen természeti és kultúrtájat beborító égi táj által inspirált gazdag égismeret, népi csillagászat egyedülálló, és olyan kiemelkedő érték és örökség, amit meg kell őrizni.

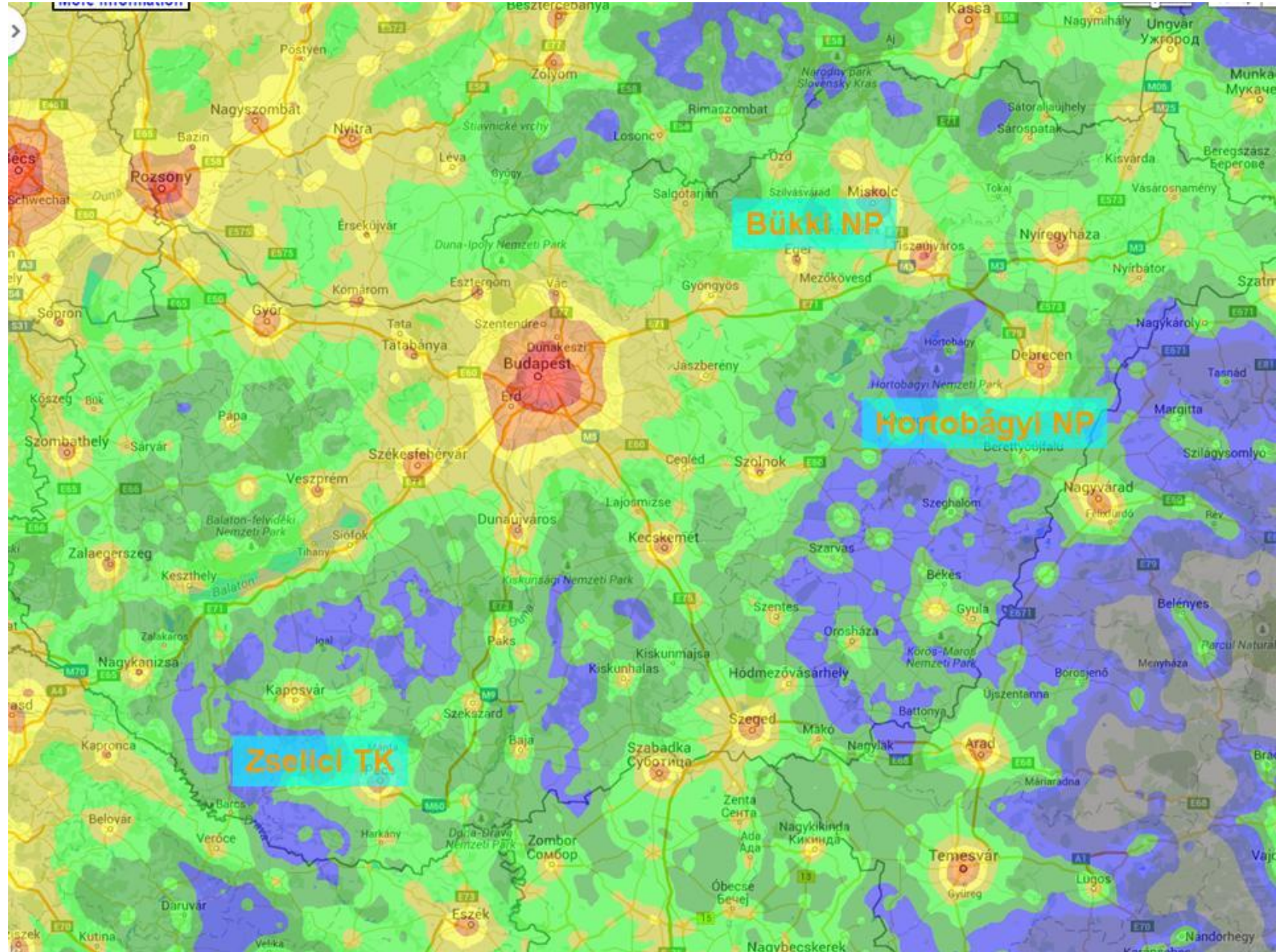
Ehhez segít hozzá mostantól az is, hogy a Hortobágyi Nemzeti Park 2018. őszén felkerült UNESCO-ICOMOS-IAU Astronomy and World Heritage listájára: <https://www3.astronomicalheritage.net/>

„Fényszennyezettségi”
térkép: a késsel jelölt
területek a
legalkalmasabbak
csillagászati
megfigyelésekre

A világon egyre komolyabb problémát jelent a fényszennyezés, mely többek között a csillagászati tevékenységet is zavarja. Hazánkban kevés olyan hely maradt, ami a csillagászat gyakorlására alkalmas, azaz legyen körkilátás, körpanoráma, ne csak a távcsővel, hanem a fedetlen külső részekről is, szabad szemmel látható legyen. Hortobágyi Nemzeti Park területének egy része a kevés hazai helyek egyike, ahol végezhető ez az egyre népszerűbb tevékenység. A programot választókkal a helyszínt közösen bejárjuk, a programot a HNP szakembereivel dolgozzuk ki.

A bemutató csillagvizsgálók általában három fő funkcióval bírnak: bemutató távcső, planetárium és kiállítás. Ezeknek 20-40 embert kell tudni befogadni egyszerre, így felváltva akár 90-100 látogató is lefoglalható. Ezt egészíti ki az előadóterem és foglalkoztató, ahol szakirányú foglalkoztatást lehet tartani, továbbá a kiszolgáló funkciók a látogatók számára: jegypénztár, előcsarnok, szuverénbolt, büfé, mosdók, raktárak, stb. Ezen kívül szükséges a létesítményüzemeltetésnek további funkciók: irodák, tárgyaló, teakonyha. Parkolás szempontjából fontos, hogy gépkocsival és busszal is megközelíthető legyen, viszont a parkolóterület az épülettől messze vagy takart pozícióban helyezkedjen el a fényszennyezés kiküszöbölése miatt.

Csillagda: csillagászati észlelést innen lehet végezni és az épület körüli, védett szabad területről, máshonnan nem. Itt van a csillagda fő műszere, általában 40 cm átmérőjű Schmidt- vagy Makszutov Cassegrain rendszerű távcső. Mindez általában egy emelettel feljebb, semmi ne nyúljon fölé, az épülettől délre, külön, vagy egybeépítve, és lehetőleg körpanorámásan helyezkedjen el, minimum 6 m átmérőjű. El lehet gondolkozni alternatív fedésen is, például elhúzható tetőn, ami alatt nem kerek, hanem nagyobb téglalap alakú tér helyezkedik el, és várakozók szabad szemmel tudnak megfigyelni. Fontos tudni, hogy erről ismerik fel a látogatók a "csillagvizsgálót", ezért a megformálása kifejezetten fontos. Nem csak félgömb lehet.

Planetárium: ~12 méter átmérőjű félgömb, külön műfaj a planetárium tervezés, speciális geometria, speciális üléselrendezés tartozik hozzá, alakja nem egy "sima" kupola. Befogadó képessége 30-40 fő.

Kiállítás: aránya, mérete az épület léptékéhez méreten kell kialakítani, de az a tapasztalat, hogy ne legyen kicsi, mert a kiállítás adja a háttérismeretet, és teszi egyedivé a bemutató csillagvizsgálót. További tervezési szempontok: rengeteg szabad felület szükséges, amin információkat lehet bemutatni, nagy ábrákat, képeket kitenni.

Torony: közkedvelt elem a kilátótorony, de legyen távol az épülettől, ne zavarja a kilátást. Innen soha sincs távcsővezés.

Észlelőterasz: előnyös egy fényektől (parkolótól) védett burkolt, vagy zöldfelület, amin szabadon lehet nézelődni az épület mellett, akár 2-3 csoport is elfér, déli kilátás fontos.

ESZTRAMOS

nagyléptékű,
felhagyott ipari táj
rehabilitációja

Az Esztramos az Aggteleki-karszthoz sorolt, de földrajzi értelemben a Szalonnai-karszthoz tartozó, Bódvarákó és Tornaszentandrás között, a Bódva völgyéből szigetszerűen kiemelkedő, eredetileg 380, a bányászat következtében ma 320 méter magasú hegy. Anyaga mészkő, amelyben vasérces telérek találhatóak, így a vasérc miatt már az 1830-as évektől az 1950-es évekig, a jó minőségű, kohászati felhasználásra ideális mészkő miatt az 1940-es évektől, egészen 1996-ig bányászták. 1983-ban a hegy egyes területeit az Aggteleki Tájvédelmi Körzethez csatolták, 2001 óta a hegy teljes területe az Aggteleki Nemzeti Parkhoz tartozik. Az itt található barlangok az Aggteleki- és Szlovák-karszt barlangjaival együtt 1995 óta a Világörökség részét képezik.

Az Esztramoson napjainkig 52 barlangot fedeztek fel, nagy részüket a bányászati tevékenység közben. A hegy felső részén feltárt 23 barlang közül 18 teljesen megsemmisült, az alsóbb bányaszinteken a tárókból nyíló barlangok közül sokat eltömődtek. Az Esztramos barlangjai két típusba sorolhatók: a felső bányaudvarból nyílóak döntően vízszintes kiterjedésűek, az alsóbb tárókból megközelíthetők döntően függőleges hasadékjellegűek.

A hegy barlangjai az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt többi barlangjával együtt 1995 óta a Világörökséghez tartoznak. A hegy fokozottan védett barlangja az Esztramosi Felső-táró 2. sz. ürege, az Esztramosi Földvári Aladár-barlang, a Rákóczi 1. sz. barlang, a Rákóczi 2. sz. barlang, a Rákóczi 3. sz. barlang és a Rákóczi-oldaltáró barlangja.

A bányászat következtében a hegy gerincét 30-80 méter vastagságban lemetszték, elpusztítva a teljes ottani élővilágot. A rendszerváltáskor összeomló nehézipar az esztramosi mészkőbányászatot is magával rántotta, megszűnt a kitermelés, így az ezzel járó környezetrombolás, ahogy megszűntek a bányavállalat által a környéken szinte egyedülként biztosított munkahelyek. A bányászat teljes felhagyása, a bányászattörténeti és természeti szempontból is értékes terület turisztikai célú kiépítése és az ott található barlangok megnyitása helyett –bár ezt már akkor is sokan szorgalmazták– a bányát az 1990-es években privatizálták. Az új bányavállalat 1996-ban csődbe ment, a még megmaradt bányászati eszközöket széthordták, ellopták vagy azok a vandalizmus áldozatává váltak.

Az esztramosi bányászat dicstelen lezárulta után vált csak lehetővé, hogy a hegyet és a barlangokat megnyissák a nagyközönség számára. Az Aggteleki Nemzeti Park 1998. júliusa óta őrzi területét, elejét véve a sokszor a barlangokat is érintő lopásoknak és rongálásnak. A tervek szerint az Esztramoson vasércbányászati múzeum épülne, kihasználva a számos, még ma is jó állapotban lévő táró és vágat adta lehetőségeket, valamint ökológiai és ásványtani bemutatóhelyen lehetne megismerni a környék különlegességeivel.

Az elképzelésünk szerint az Aggteleki Nemzeti Park szakembereivel együttműködésben közös terepbejárásokon határozzuk meg azokat a fő beavatkozási pontokat, amelyek tervezési területként és programként valós, lényegi feladatot jelentenek. Részben a hegyen fennmaradt „rekvizítumok”, részben pedig új, „zöldmezős” projektek javasoltak, többek között barlangásképző, kiállítóhely, turistaszállás, táborhely, stb.

KISKÉPZŐ

Képző- és Iparművészeti
Szakgimnázium és
Kollégium bővítése

A közelmúltban Magyar Örökség díjjal is kitüntetett, immár száz éves fennállásán is túljutott, patinás iskola a maga nemében európai összehasonlításban is egyedülálló oktatási intézmény. Tanárai és diákjai között számos, nemzetközi hírnevű művészt találunk. Itt tanított többek között Lajta Béla, és itt tanult ifj. Rubik Ernő is.

„A” program - a Török Pál utcai főépület (HRSZ 37005)

- Az iskola főépülete eredetileg is ipari rajziskolának készült, az iskola profilja az évtizedeken keresztül csupán kis mértékben módosult, művészet-
oktató jellege azonban változatlan maradt. A jogutód KISKÉPZŐ az ötvenes évektől, mint képzőművészeti szakközépiskola, a legújabb reformok
beköszöntével, 2016-tól pedig, mint képzőművészeti szakgimnázium folytatja e hagyományt.
- Az oktatásban jelenleg közel 500 fő, nappali képzésen tanuló diák vesz részt, de ez a tendenciák alapján folyamatosan növekszik, illetve a hatalmas
érdeklődés alapján igény volna a bővülésre. Ennek legfőbb akadálya éppen a fizikai környezet szűkösége: az évfolyamonként három osztállyal folyó
oktatás még működtethető, de a kísérleti jelleggel bevezetett négyosztályos évfolyam már a végletekig kifeszítette az épület lehetőségeit.
- A nappali képzés mellett az intézmény fenntart felnőttképzési kurzusokat is, azonban ezeket az órákat a rendes oktatási időn kívül, délutánonként és
hétfőre tartják, így ez a kapacitást egyidejűségben nem befolyásolja.
- A képzés nyolc, nagy múltú szakja (*grafika, festő, fotó, textil, szobrász, ötvös, kerámia, üveg*) mellé az elmúlt években létrehozta két új, a kortárs
igényeknek megfelelő szakot (*mozgókép, divat/stílus*) így manapság tíz választható szakon folyik a képzés. Az iskola korábbi képzéséből három szak
azonban már megszűnt:
- Minden szakosztálynak saját, speciális műtermei vannak, illetve a három korábbi, mára megszűnt szakosztály (*könyv, bútor, bőr*) műtermei is
folyamatos használatban vannak, hiszen berendezésük, eszközeik megvannak, értékesek.
- A főépület a tizenkilencedik század végén épült, eklektikus stílusban. Világos és tágas műtermeit, szaktermeit – a műfaj klasszikus példái, északra
tájolt, magas és széles ablakokkal, és dupla belmagassággal - a mai napig eredeti állapotukban használják az iskola diákjai. A kilencvenes évek
elején az épület tetőterét beépítették, itt helyezték el a hagyományos osztálytermeket (ezek addig a szomszédos iskolaépületben nyertek
elhelyezést). E beavatkozás sem építészeti, sem pedig funkcionális értelemben nem bizonyult időtálló megoldásnak, mára teljesen amortizálódott:
cseréje indokolt, a tetőszint újragondolása ismét aktuálissá vált.
- Az iskola épületében egyéb, jelentős felújítás nem történt.
- Akut probléma, hogy az épületben nincs tornaterem, és hiányoznak az iskola közösségi életét szolgáló multi funkciós terek is. Ezek hiánya mára
érezhetően hátráltatja az iskola alapvető funkcióinak gyakorlását.
- Nem kielégítő megoldás a menza jelenlegi elhelyezése sem, az épület alagsorában.
- Hiányoznak az alapanyagok és a diákmunkák raktározásának a terei is, egy méltó és megfelelő archívum kialakítása.

Mire van szükség?

- *Közösségi tér*
- *Könyvtár*
- *Tornaterem (akár a Gellért hegyi területekre is ki lehet szervezni, lásd. később)*
- *Nagyterem, ami megfelelő nagyobb előadásokra és reprezentatív iskolai rendezvényekre, vetítővel, konferenciákra alkalmas berendezéssel*
- *10-12 stúdió terem (~40m²). Közismereti termek helyett, lehetőleg nem hagyományos frontális oktatáshoz, hanem sokkal flexibilisebben használható módon, a haladó szellemű oktatási metódusokhoz illeszkedő kialakítással*
- *Új szaktermek és néhány szakosztály számára új, nagyobb műtermek*
- *Menza*
- *Raktárak és egy új központi archívum*
- *Műtárgy raktár a korábbi és jelenlegi diákok munkáinak, egyéb műtárgyaknak és ezekhez kapcsolódóan egy kiállítótér*

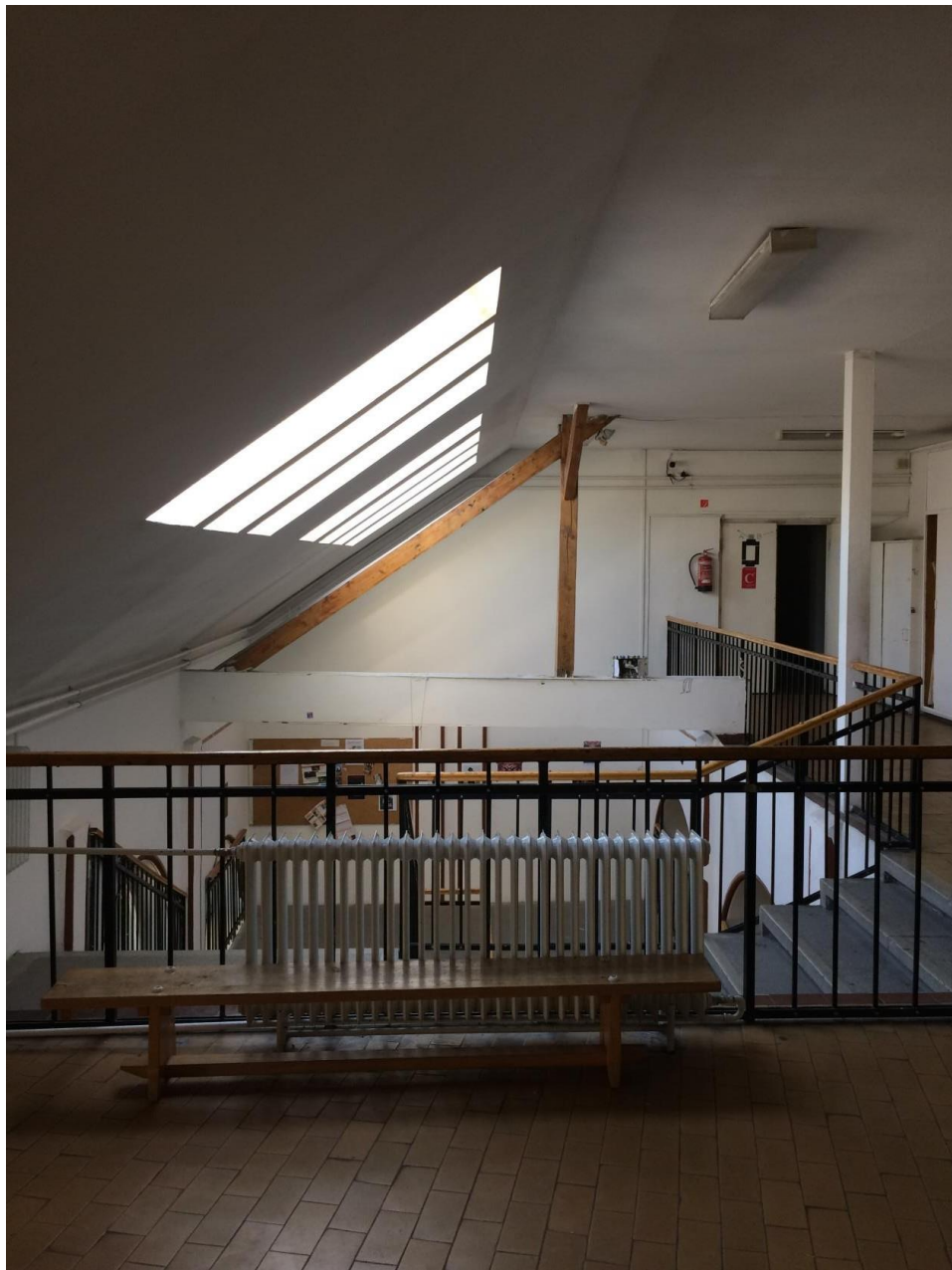
Tervezési feladat tehát a főépület oktatási tereinek átgondolása, átstrukturálása, a korábbi, már elavult és diszfunkcionális tetőbeépítés teljes bontásával és egy, a meglévő épület értékeit és erőnyeit figyelembe vevő és erősítő új ráépítés kialakításával. Lehetséges továbbá a két belsőudvar térszín alatti beépítése is, tekintettel azonban azok eltérő karakterére és pozíciójára. Fontos az új liftek, közlekedők, épületen belüli közösségi terek újrafogalmazása a korszerű és haladó szellemű oktatási elveknek és a kortárs iskolahasználat előremutató tendenciáinak megfelelően.

A tervezési program a fentiek figyelembe vételével, és a lehetőségek további elemzésével szabadon alakítható, az iskolával történő egyeztetés biztosított.

„B” program - a főépület tömbjében található foghíjak (Lónyai utca 10-12 / HRSZ 37001 és 37002 telkek)

- A KISKÉPZŐ sűrű, belvárosi tömbben helyezkedik el. A tömb társorú, utcavonalra illeszkedő keretet alkot. Az iskola közvetlen közelében található két szomszédos telek (a Lónyai 10. most beépítetlenül áll, rajta sportpálya van kialakítva, mellette a 12. szám alatti egyszintes, jellegtelen, historizáló lakóház üres, védelem alatt nem áll, a jelen tervezési feladat keretei között mindenképpen bonthatóknak tekintjük).
- A fent említett telkek alkalmasak a főépületből hiányzó oktatási, és azt kiegészítő funkciók elhelyezésére (esetleg a szomszéd két további iskolával közös használatban). Tornaterem, menza, szaktantermek, esetleg kollégium is elhelyezhető ide.

A tervezési program a fentiek figyelembe vételével, és a lehetőségek további elemzésével szabadon alakítható, az iskolával történő egyeztetés biztosított.

„C” program - a Gellért-hegyi campus

- A két Gellért hegyi területen az egykori fiú és lány kollégiumok épületei és telkei találhatóak. Ezeknek ma már csak névlegesen van jelentésük, valójában mind a két szálláshely koedukált. Az épületek történeti értéke jelentéktelen, túl sok és túl durva átépítésen mentek keresztül, megtartásuk és átalakításuk aránytalanul sok áldozatot követelne, mind anyagi, mind műszaki szempontból, így az iskola szándékaival összhangban a jelen tervezési feladat keretei között a bontásukkal és egy lényegében zöldmezős építészeti koncepcióval számolunk.
- A Gellért-hegyi campuson található egyetlen oktatási egység a Mozgóképfelkészítő szak, mely a KISKÉPZŐ legfiatalabbja, pár éves múltra tekint csupán vissza. Szaktantermeinek a főépületben való elhelyezése már az alapítás időszakában is irreális volt, így azokat eleve a Somlói úti campusba koncentrálták, hibrid megoldásként a fiú kollégiummal vegyítve.
- E kényszermegoldás hosszú távon nem tartható fenn, mindenképpen megoldandó a szak korszerű, új épületben történő elhelyezése. Ugyanígy megoldandó a fiú kollégium megújítása is, az intézmény színvonalához, és a mai igényekhez igazodó közösségi terekkel, esetleg tornateremmel, menzával, illetve felmerült egy nagy külső raktár, az archívum, az esetleg ide költöző sportközpont, a könyvtár és a menza elhelyezésének gondolata is. Utóbbiak egyúttal az iskola egészét fogadó és kiszolgáló terek is lehetnek.

A tervezési program a fentiek figyelembe vételével, és a lehetőségek további elemzésével szabadon alakítható, az iskolával történő egyeztetés biztosított.

MIDDLE EAST DESIGN STUDIO

ALEPPO PROJECT

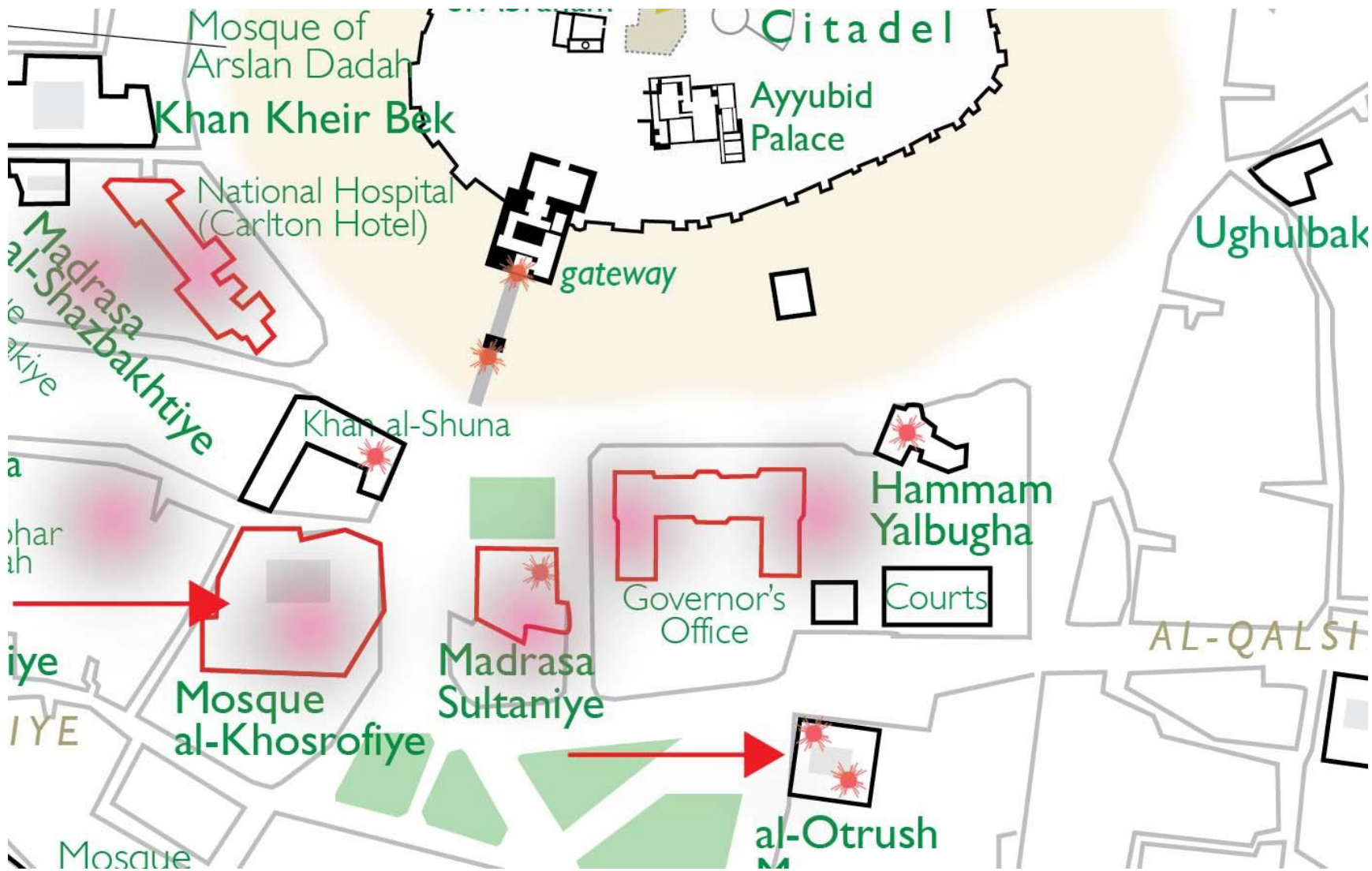
Kutatóintézet

Aleppó nagy múltra visszatekintő közel-keleti város. A szíriai Aleppó kormányzóság székhelye, 1,8 milliós lakosságával pedig Damaszkusz után az ország második legnépesebb települése. A világ legrégebb óta lakott települései közé tartozik, már az ókorban rendkívül jelentős városnak számított. Történetét mindvégig a kelet-nyugati kereskedelmi úton elfoglalt helyzete határozta meg, melynek virágzását köszönhette.

A 2011 óta zajló szíriai polgárháborúban, a 2012 júliusától 2016 decemberéig tartó ostrom következtében a város felkelők kezén lévő keleti részét és a világhírű óvárost, a folyamatos harcok, valamint a szír és az orosz légi erők bombázásai szinte teljesen lerombolták.

2012. szeptember 28-29. éjjelén a történelmi bazár nagyrészt megsemmisült, leégett. A bazár a világ legnagyobb fedett antik piacnegyede és a Világörökség része volt az óvárossal együtt 1983 óta. A tűzben a 700 éves Mahmandar mecset kupolája is megsérült. 2014-ben a több mint 500 éves Chusrawiyya mecset is elpusztult. 2016. július 27-én a kormányhű erők körbezárták a város környékét. 2016. október 20-23. között volt az utolsó fegyverszünet, melyben 8 utat nyitottak a kelet-Aleppóban rekedtek távozására. 2016. december 10-én heves harcokat követően a kormányhoz hű erők orosz támogatással visszafoglalták a város utolsó lázadó kézen lévő negyedeit is. Négy év és jelentős számú civil áldozat után, az aleppói csata véget ért.

„Damage Map” a Citadellától délre fekvő területeken. A középületek és a műemlékek javarésze megsemmisült.

**A Citadellától délre
fekvő területeken a
pusztulás nyomai.**

**A Citadellától délre
fekvő területeken a
pusztulás nyomai.**

**A Citadellától délre
fekvő területeken a
pusztulás nyomai.**

**A Citadellától délre
fekvő területeken a
pusztulás nyomai.**

A DGAM (Directorate General of Antiquities and Museums, Syria) szakembereivel egyeztetve a 2019. januárjában Aleppóban tervezett workshopra meghívást kaptunk. A workshop a világörökségi helyszínek helyreállításának stratégiai kérdéseivel foglalkozik. Itt fogjuk a tervezési helyszíneket és a programokat is véglegesíteni. Ezek kiválasztásánál elsősorban szakmai szempontokat és a DGAM ajánlásait vesszük figyelembe.

CAIRO

PROJECT

Max Herz Pasha

Kutatóintézet és Restaurátoriskola

A program egy kivételes, az arab világban nagy tiszteletnek örvendő magyar származású építésznek állít emléket. Herz Miksa, azaz Max Herz Pasha restaurátori tevékenységének számos iszlám emlék köszönheti fennmaradását. Talán az egyik legfontosabb restaurátori munkájának közvetlen szomszédságába (Szultán Hasszán mecset), egy üres kairói telekre tervezünk egy a munkásságát is bemutató kutatóintézetet, amely elsősorban restaurátorok szakképzésével foglalkozik.

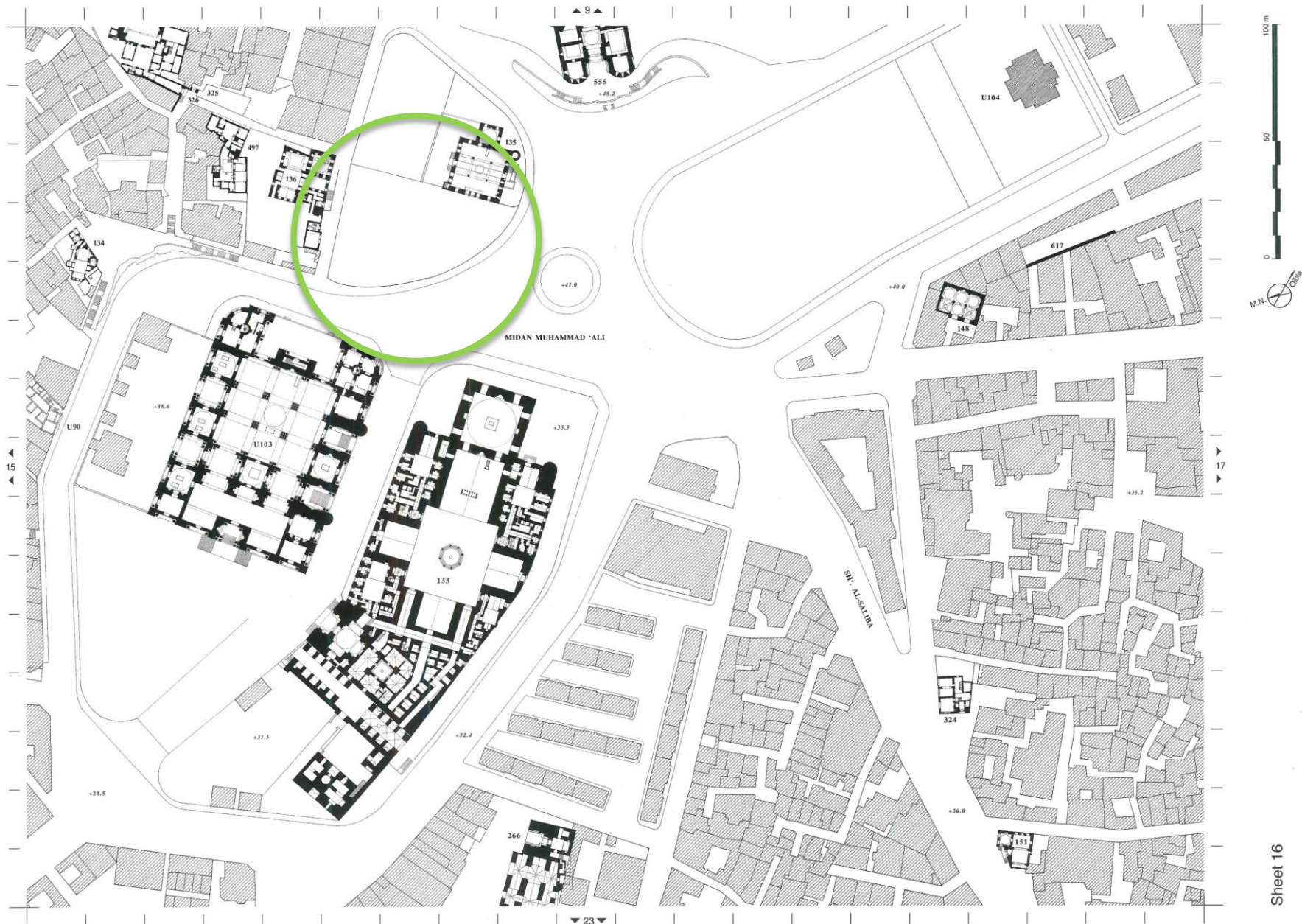
Herz Miksa (Max Herz) (Ottlaka, Arad vármegye [ma: Grăniceri, Románia], 1856. május 19. – Zürich, 1919. május 5.) Egyiptomban működött magyar építész, műemlékvédő, múzeumigazgató, építészettörténész.

Szűkös körülmények között, mezőgazdasági tevékenységből élő családban látta meg a napvilágot. Elemi és középiskolai tanulmányait Temesvárott végezte, majd építészmérnöki stúdiumokat folytatott a budapesti Műegyetemen (1874-1877) és Bécsben (1877-1880; Technische Hochschule). Budapesten Hauszmann Alajos, Bécsben Heinrich von Ferstel és Carl König tanítványa volt. Legutolsó vizsgái letételét követően hosszú utazást tett Olaszországban, amelynek során 1880 őszén eljutott Egyiptomba is, ahol vonzó állásajánlatot kapott. A Vakf Minisztérium (≈Vallásügyi Minisztérium) Műszaki Osztályának vezetője, Julius Franz pasa meghívására belépett a mecsetek és egyéb vallási műemlékek védelmét is ellátó hivatalba. 1890-től 1914 végéig, negyedszázadon át az Arab-Iszlám Építészeti Emlékek Műemlékvédelmi Bizottságának (*Comité de conservation des monuments de l'art arabe*; általánosan használt rövid névvel Comité) főmérnökeként irányította az arab-iszlám és a kopt építészeti emlékek megőrzését Egyiptomban, mindenekelőtt Kairóban. Számos műemlék fennmaradását neki köszönhetjük, míg a restaurált műemlékek esetében többé-kevésbé ő határozta meg ezeknek a műemlékeknek a mai megjelenési formáját. Páratlanul kiemelkedő tevékenysége, egyben közszeretetnek örvendő egyénisége általános elismertséget szerzett neki; működését mind a mai napig példamutató jelentőségűnek tartják Egyiptomban. Jelentős helyreállítási munkálatokat végzett Herz Miksa többek között az Azhar-mecseten (al-Azhar; 359-361/970-972), továbbá neki köszönhetjük az Alexandriában álló Kájitbáj-erőd (Qāyitbāy; 881/1477) fennmaradását is, amelyet a nagy mamlúk szultán az ókori alexandriai világítótorony, a Fárosz alapjaira emeltetett a 15. században.

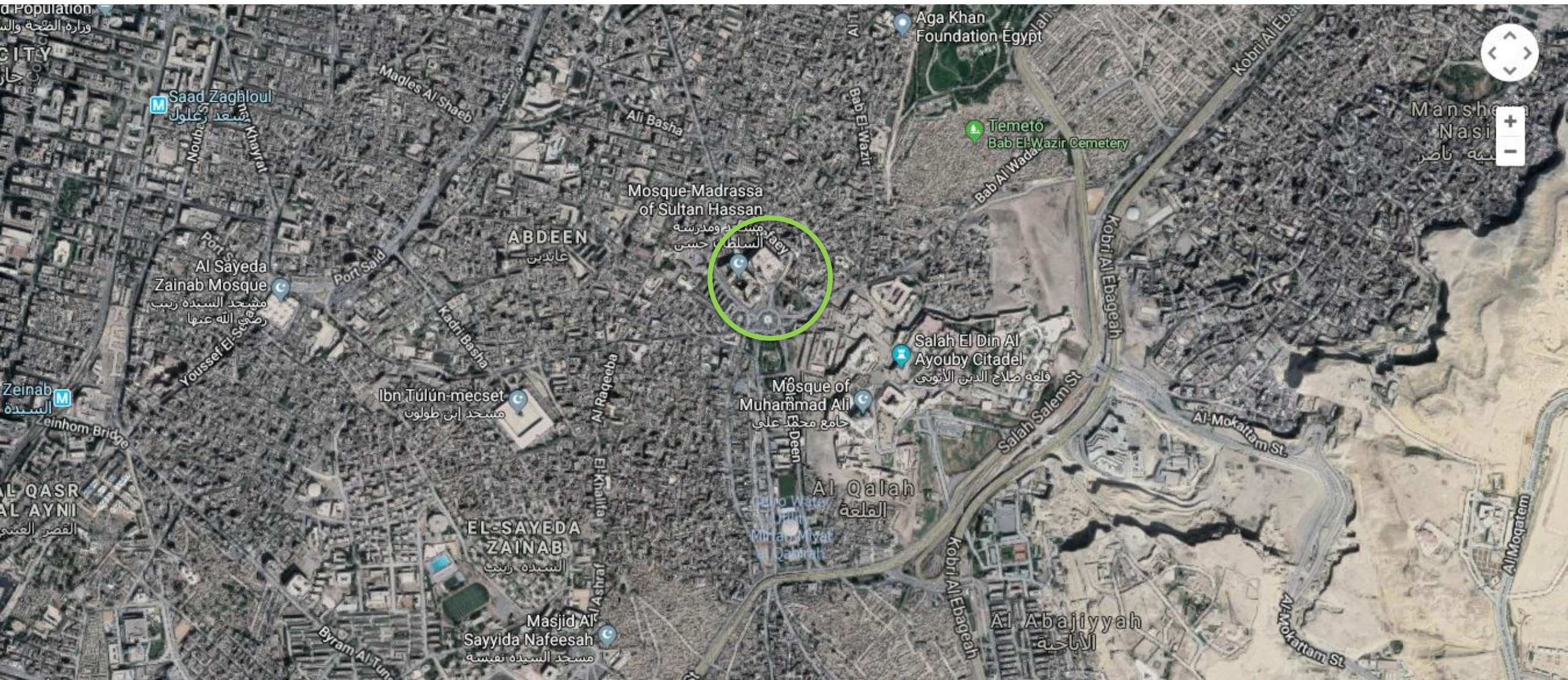
Taufík (Tawfīq) kedive 1880-ban megbízta Julius Franz pasát az Arab Múzeum (ma: Iszlám Művészeti Múzeum) megalapításával. A múzeum felügyeletét 1892-ben Herz Miksára bízta a Bizottság, majd 1902-ben a múzeum első igazgatójának is kinevezték.

**Tervezési
helyszínjavaslat a
Hasszán Szultán és
a Rifái mecsetek
közelében, Kairóban**

Tervezési helyszínjavaslat a Hasszán Szultán és a Rifái mecsetek közelében, Kairóban

Tervezési helyszínjavaslat a Hasszán Szultán és a Rifái mecsetek közelében, Kairóban

Tervezési helyszínjavaslat a Hasszán Szultán és a Rifái mecsetek közelében, Kairóban

LUXOR PROJECT

Régészeti Missziók Kutatóbázisa

A programban az egyik legfontosabb, talán a leggazdagabb régészeti lelőhely, az ókori Théba (ma Luxor) területére tervezünk kutatóbázist. A felvetés valós igényeken alapul. A terület tudományos igényű feltárását és kutatását több ország kutatói végzik, azonban a több hetes, sokszor több hónapos helyszíni munka hatékonyságához nem áll rendelkezésre megfelelő háttérinfrastruktúra. A kutatóbázist váltásban, több kutatómisszió használhatná, a szálláshelyek mellett kutatószobákat, raktárakat, étkezési és a feldolgozást segítő funkciókat foglal magába.

**Példa:
A Német
Régészeti
Intézet
kutatóháza
Luxorban a
Nyugati Parton**

**Példa:
A Francia
Misszió
kutatóháza
Luxorban a
Nyugati Parton**

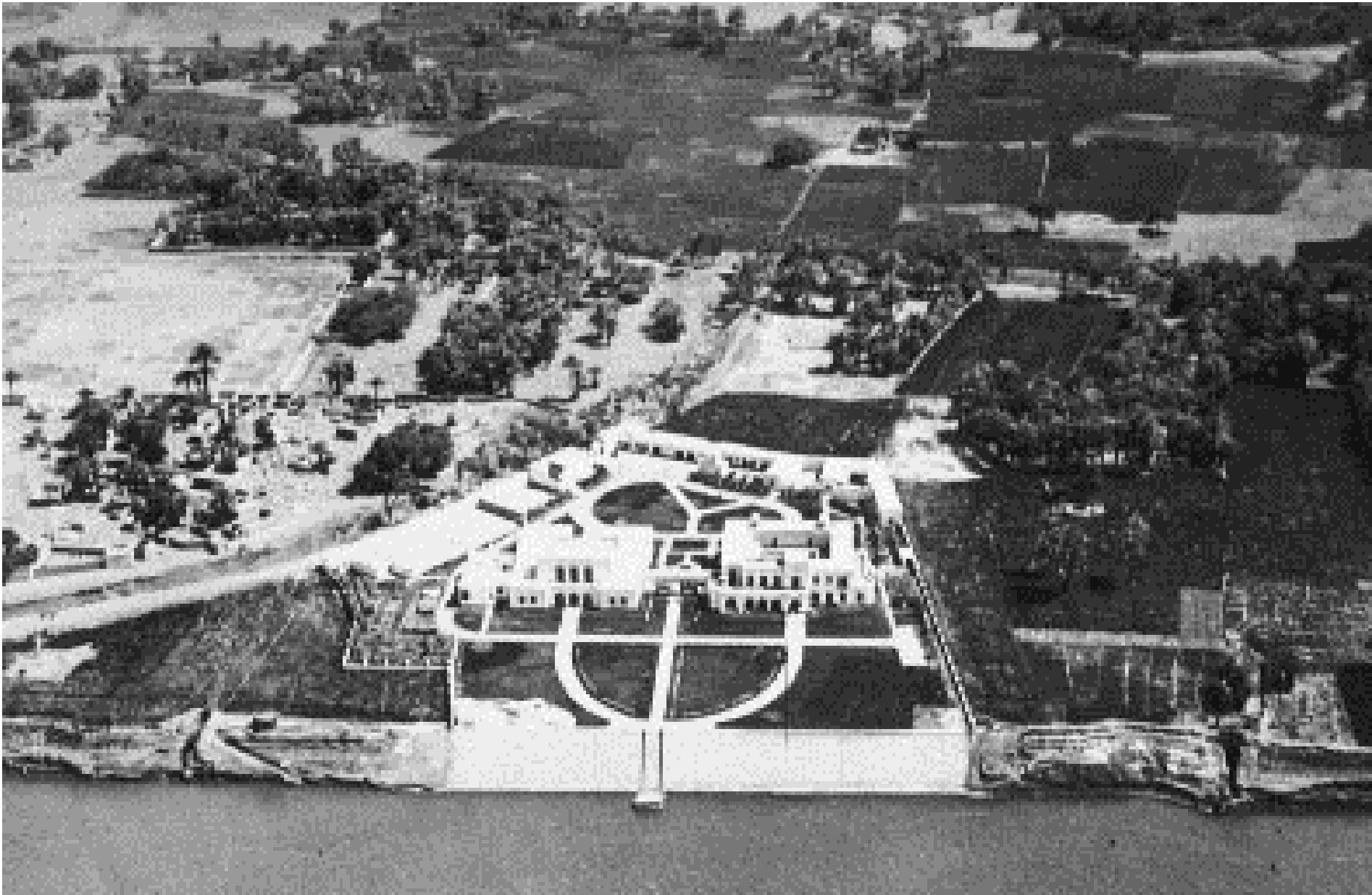
**Példa:
A Lengyel
Misszió
(eredetileg a
Metropolitan
Museum New
York)
kutatóháza
Luxorban a
Nyugati Parton**

**Példa:
A Spanyol
Misszió
kutatóháza
Luxorban a
Nyugati Parton
(eredetileg
Alexander
Stoppelaere
egyiptomi
főrestaurátor
villája, terv:
Hassan Fathy
1952)**

**Példa:
Az Oriental
Institute of the
University of
Chicago
kutatóháza
Luxorban a
Keleti Parton**

Szándékunk szerint egy régészeti lelőhellyel nem érintett sivatagos területet választunk ki tervezési helyszínként, erről még folynak az egyeztetések. Fontos, hogy a meglévő települések közelében legyen, ugyanakkor ne terheljük tovább az egyre szűkülő termőterületet. Ez Egyiptom egyik legkomolyabb urbanisztikai problémája, ugyanis a drámai módon növekedő lakosság elsősorban a tulajdonviszonyok okán a saját tulajdonú mezőgazdasági területeken bővíti, sokszor illegálisan a lakóépületeit. Így nem csak a termőterületet számolja fel hanem élhetetlen sűrűségű települések jönnek létre.

A program kidolgozásához a Thébai Magyar Régészeti Misszió (1983-óta a helyszínen dolgozik) munkatársai nyújtanak szakmai segítséget, figyelembe véve más külföldi expedíciók lehetséges igényeit is.

VÁLASZTHATÓ KONZULENSEK (kapacitásszámokkal, O=osztatlan, M=MSc)

- Árva József doktorjelölt, egyetemi tanársegéd 3 O/3 M, össz: 6 fő
- Bartók István DLA, egyetemi docens/Pro Architectura-díjas építész 6 O/6 M, össz: 12 fő
- Bulcsú Tamás, meghívott oktató/Pro Architectura-díjas építész 3 O/3 M, össz: 3 fő
- Dobai János DLA, meghívott oktató/Ybl-díjas építész 3 O/3 M, össz: 3 fő
- Fábián Gábor DLA, egyetemi tanársegéd 6 O/3 M, össz: 6 fő
- Fortvingler Éva DLA, meghívott oktató/Pro Architectura-díjas építész 3 O/3 M, össz: 3 fő
- Helfrich Szabolcs DLA, egyetemi adjunktus 6 O/6 M, össz: 9 fő
- Kund Iván Patrik, meghívott oktató 3 O/3 M, össz: 3 fő
- Nagy Iván DLA, egyetemi docens/Ybl-díjas építész 6 O/6 M, össz: 12 fő
- Szabó Dávid doktorjelölt, egyetemi tanársegéd 3 O/3 M, össz: 6 fő
- Szécsi Zoltán DLA, egyetemi docens/Pro Architectura-díjas építész 6 O/6 M, össz: 12 fő
- Szűcs Gábor DLA, egyetemi docens 6 O/3 M, össz: 9 fő
- Terbe Rita DLA, egyetemi adjunktus/Pro Architectura-díjas építész 6 O/3 M, össz: 6 fő
- Vasáros Zsolt DLA, habilitált egyetemi docens/Ybl-díjas építész 6 O/6 M, össz: 12 fő
- Vizér Péter, meghívott oktató 3 O/3 M, össz: 3 fő
- Zombor Gábor DLA, meghívott oktató/egyetemi adjunktus 3 O/3 M, össz: 3 fő